

Voorzitter,

Met onze Algemene Beschouwingen willen niet alleen vooruitblikken naar de komende jaren, maar de voorliggende beleidsvoornemens tevens koppelen aan beslissingen en gebeurtenissen van de afgelopen periode. Er is veel gebeurd en enkele zaken verdienen onze bijzondere aandacht.

Er is een ingestemd met de komst van een nieuw fastfoodrestaurant en een nieuw benzinestation langs de A13. Daar scheen dringend behoefte aan te zijn en het brengt op termijn geld in het Rijswijks laatje. Al onze collega's vonden dat een geweldig goed idee. GroenLinks dacht daar anders over, maar we zijn inmiddels helemaal om en buitengewoon verheugd dat het nog te ontvangen geld kan worden besteed aan een impuls voor de volksgezondheid. Er komt in Rijswijk een specifieke aanpak gericht op het voorkomen van overgewicht en het bestrijden van diabetes. We moeten meer bewegen en gezonder eten. En zo slaan we niet alleen v.w.b. de werkgelegenheid twee vliegen in één klap, we hebben bovendien als voordeel dat we risicogroepen heel gemakkelijk weten te bereiken. We zijn op de goede weg, voorzitter.

Het is ons gelukt de Rijswijkse burger nauwer te betrekken bij het bestuur. Dat was en is een belangrijk speerpunt uit het coalitieakkoord en het is nu al een daverend succes gebleken. Mensen vinden dat misschien vanzelfsprekend, maar in veel landen en gemeenten is dat toch heel anders. Die betrokkenheid in Rijswijk is zodanig nauw dat we ons mogen verheugen in de belangstelling van de minister-president, minister van binnenlandse zaken, de landelijke tv en kranten en –niet te vergeten– het team bedreigde politici van de politie Haaglanden.

Marieke en ik, of, voor een enkele zeer betrokken burger: het tyfuswif en de vuile kutboer, kregen een wel zeer persoonlijke brief op ons huisadres. Op zoveel betrokkenheid hadden we niet direct gerekend en we zijn daardoor zeer geroerd. Wat fijn dat we leven in een beschaafd land. Maar we zijn er nog niet voorzitter, met die betrokkenheid. Er zijn nog wel wat verbeterpunten.

Ten eerste vormt de timing een belangrijk aandachtspunt. Als de betrokken burger zijn of haar invloed wil aanwenden, is het goed te weten dat je dat moet doen vóór de raadsvergadering waarin de beslissing wordt genomen en niet pas een week daarna. Voorlichting op dat punt is, zo blijkt wel weer, hard nodig.

Ten tweede kunnen we er niet genoeg op hameren dat men de feiten juist moet hebben en daar schortte het in dit concrete geval absoluut aan. Niet alleen heeft Marieke de in de brief genoemde ziekte niet, maar bovendien kan ondergetekende nog geen koe melken. Van de benaming 'vuile kutboer' is dus in elk geval het laatste deel feitelijk onjuist. We verlangen als GroenLinksfractie van dit college daarom de toezegging dat de burgers van Rijswijk adequate informatie krijgen om zich een mening te kunnen vormen en die op een geheel eigen wijze te kunnen uiten.

Ten derde vragen we aandacht voor het taalgebruik. We gaan heus niet muggenziften vanwege een taalfoutje meer of minder in een brief, maar de exemplaren die wij ontvingen waren niet al te best. Het is daarom mooi te constateren dat er nog een flink budget is om onderwijsachterstanden in te lopen. We rekenen er daarom op dat dit soort taalgebruik binnenkort tot het verleden zal behoren. Dat is essentieel voor de werkgelegenheid: de schrik slaat ons werkelijk om het hart als we bedenken dat sollicitatiebrieven van hetzelfde niveau kunnen zijn als de dreigbrieven.

Dan, voorzitter, een totaal ander onderwerp, typisch GroenLinks: veiligheid! In de begroting staat te lezen dat er een platform is waar periodiek overleg plaatsvindt over de veiligheidsambities. Ik citeer:

"Dit Platform adresseert ook deelonderwerpen zoals burgerparticipatie en radicalisering vanuit een gezamenlijk, bestuurlijk, kader waardoor er uiteindelijk een samenhangend pakket aan maatregelen ontstaat."

Waar de link tussen burgerparticipatie enerzijds en radicalisering anderzijds tot voor kort misschien vergezocht leek, is dat gezien de recente ontwikkelingen opeens veel minder het geval.

Het voorkomen van radicalisering is belangrijk. Maar eerder hebben we aandacht gevraagd voor de definitie van radicalisering en dat was niet voor niets. GroenLinks zou de aandacht niet willen beperken tot mensen met één bepaalde geloofsovertuiging die sympathiseren met één bepaalde organisatie. Het gaat bij radicalisering niet alleen om moslims die sympathiseren met IS, het gaat om een verharding en onverdraagzaamheid die zich veel breder in de samenleving voltrekt. Het lijkt in essentie te gaan om een hang de eigen identiteit te versterken door het zich afzetten tegen anderen. In een complexe samenleving met veel onzekerheden, bestaat bij velen een sterke behoefte aan saamhorigheid. Als die saamhorigheid wordt bereikt door polarisatie en gepaard gaat met het voeden van angst voor anderen, dan is daarmee de basis voor agressie gelegd. Ken uw geschiedenis.

Een effectieve aanpak van radicalisering omvat het vermogen je te verplaatsen in de positie van een ander, om je in te leven in de keuzes die een ander heeft gemaakt en elkaars keuzes te accepteren. Het element van wederkerigheid is daarbij essentieel. Maar het omvat tevens het vermogen om te gaan met onzekerheden.

Als het gaat om het vermogen om anders tegen zaken aan te kijken dan je wellicht gewend bent, zien we daarbij een belangrijke rol weggelegd voor de kunst. Kunst houdt je een spiegel voor. Het dwingt je zaken in een ander perspectief te bekijken en het dwingt je dogma's te laten varen. Het prikkelt en het provoceert. Als kunst er toe doet, roept het weerstand op. Niet voor niets zijn kunstwerken vaak het doelwit van mensen met extreme denkbeelden. Alles dat wijst op andere denkbeelden wordt dan zonder pardon vernietigd. Beeldenstormen zijn van alle tijden.

Mede daarom moeten we de kunst koesteren en we roepen het college op dat als uitgangpunt te nemen bij het verdere kunst- en cultuurbeleid. Houd het in stand, verbreed het en verdiep het. Kunst is een prachtig instrument om mensen creatief te laten zijn en hen te laten nadenken over zichzelf en over anderen. Breng mensen er van jongs af aan mee in contact, op een moment dat het brein nog volop in ontwikkeling is.

Met kunst- en cultuuronderwijs leren kinderen elkaars achtergrond kennen, ze ontwikkelen empathie, krijgen begrip en respect voor elkaar en gaan elkaar helpen. Dat is belangrijk voor ons sociaal leven en belangrijk voor onze kenniseconomie. Maar goed, daarover meer bij de cultuurvisie die binnenkort ter sprake komt in deze raad.

Het gaat vandaag natuurlijk om het geld en laten we daar dan ook maar iets over zeggen.

Financieel staan we er goed voor. Er is een uitstekend weerstandsvermogen. Er zijn hoge schulden, maar dat is inherent aan de eerdere keuze voor een actief grondbeleid en de ontwikkeling van RijswijkBuiten. De komende jaren moeten die bezittingen worden verzilverd en de schulden worden afgelost. Er is op dit moment geen indicatie dat dat niet zou gaan lukken.

In de begroting wordt aandacht gevraagd voor de renteswap die in 2010 is afgesloten. Die wordt de komende jaren voor een belangrijk deel ingezet voor financiering van andere projecten dan RijswijkBuiten omdat de omvang niet aansluit op de financieringsbehoefte van RijswijkBuiten. Deze swap loopt in 2020 af. Dan moet er een alternatieve financiering voor de algemene dienst beschikbaar zijn. Het is goed dat het college deze kwestie nu al op de agenda zet en aan de raad voorlegt. En dat is voor het eerst, zeg ik er met enige nadruk bij, want over de aanschaf van deze swap is de raad destijds niet geraadpleegd. Dat is buitengewoon merkwaardig, gelet op het enorme financiële belang. De rente bedraagt op dit moment zo'n € 5 miljoen per jaar en dat bedrag zal nog toenemen de komende jaren. De raad had bij die beslissing moeten worden betrokken. Het nieuwe college kiest wat dat betreft gelukkig een andere aanpak. We kijken reikhalzend uit naar de beeldvormende sessie over dit onderwerp.

Tot slot de lokale heffingen voorzitter. Die gaan wat omhoog, maar blijven ondanks de hoge rentelasten relatief laag en dat is mooi. Bovendien krijg je er ook wat voor: een hoog voorzieningen-niveau en laten we dat zo houden.

De afvalstoffenheffing gaat wel fors omhoog, maar we hopen dat dat een tijdelijke maatregel zal zijn en dat we in staat zullen zijn de afvalstromen beter te reguleren en afval meer te gaan gebruiken als grondstof. Het moet mogelijk zijn om uiteindelijk van een afvalstoffenheffing naar een grondstoffen-opbrengst te gaan als we op een verstandiger wijze omgaan met wat we nu nog afval noemen.

Voorzitter, er is nog veel te doen en er valt nog veel te zeggen, maar de tien minuten zijn om. We volstaan daarom met een oproep aan het college om, samen met onze ambtenaren en onze raad, door te gaan op de goede weg. Het ziet er veelbelovend uit. Houd koers, en doe dat met rust, doe dat met aandacht en met liefde voor het werk en liefde voor elkaar.